

Høringsnotat:

Utenriks- og forsvarskomiteen, Statsbudsjettet 2021, kap. 115 Næringsfremme, kultur og informasjon, post 70 og 71

Forslag til merknad:

Under Covid-19 pandemien har vi sett at organisasjonene i nettverket Norwegian Arts Abroad er blitt viktigere enn noensinne i forhold til regjeringens mål om økt internasjonal aktivitet, næringsutvikling og eksport. NAA arbeider aktivt for å skape et nytt mulighetsrom for norske kunstnere og kulturarbeidere. Arbeidet for å få dette til er intensivt digitalt. Digitale løsninger er kostbare løsninger, men må til for at vi skal opprettholde interessen og dermed forventet etterspørsel etter norsk kunst og kultur, når verden en gang åpnes igjen. Gjennom økt innsats gjennom de ulike tiltaksprogram som gjennomføres av NAAéne, sikrer vi styrking av internasjonale markedsandeler for norsk kunstliv. Komitéens medlemmer ber derfor om at kap 117, post 70/71 – tiltak under Norwegian Arts Abroad prioriteres og styrkes med 7 millioner kroner.

Bakgrunn

Som det fremkommer av både Regjeringens handlingsplan for eksport og statsbudsjettforslaget er Norwegian Arts Abroad (NAA) en svært viktig del av regjeringens virkemiddelapparat for internasjonalisering og eksport av norsk kunst og kultur. NAA samarbeider tett med Utenriksdepartementet sentralt og de norske utestasjonene samt de respektive internasjonale bransjemiljøer.

Norwegian Arts Abroad er glade for at regjeringen ikke legger opp til ytterligere kutt i Utenriksdepartementets kulturmidler og at trenden med kutt av kap 115 ser ut til å ha stoppet opp. Men det er med undring vi konstaterer at den globale pandemien ikke reflekteres inn i virkemiddelapparatet for internasjonalisering av norsk kunst og kultur. Det er spesielt viktig med økt satsing på kultureksport i den utfordrende situasjonen vi er i nå globalt med koronapandemien, som bidrar til store endringer i de internasjonale markedene og dermed også for inntektsgrunnlaget til kunstnere og kulturarbeidere i Norge. NAA-organisasjonene er i tett dialog med sine respektive kunst og kulturfelt og ser at behovet for gode og presise tiltak i en verden som stadig endres, vil være større i tiden fremover. Norge har – hvis vi går inn for det - et mulighetsvindu der vi kan ta større markedsandeler globalt, og oppnå økt internasjonale interesse og tilstedeværelse.

Norge har mange sterke internasjonale aktører innenfor alle kunstformer, som i hovedsak har hentet inntekter fra internasjonal virksomhet. Dette er kunstnere som har satset internasjonalt, nettopp i tråd med regjeringens ønske om økt internasjonal eksport. Norske krisepakker har ikke omfattet frafall av disse inntektene. Det er derfor enda viktigere at NAA sitt arbeid styrkes slik at disse kunstnerne får et økt handlingsrom for å opprettholde sin tilstedeværelse på internasjonale arenaer, selv om vi enn så lenge er tilstede digitalt på disse.

Å delta på ulike digitale plattformer er ofte mer kostbart for kunstneren enn å delta fysisk på en levende scene, for eksempel. Da kommer utgiftene til produksjon og formidling av den digitale versjonen i tillegg til produksjonsutgiftene man har hatt til selve verket.

Mange har også lokale partnere i utlandet, og gjennom dem direkte tilgang til disse markedene. Når verden åpnes igjen, er målet vårt at norske kunstnere skal kunne oppnå maksimal etterspørsel og kunne håndtere den. Norske kunstnere er ambassadører for norske verdier som ytringsfrihet, demokrati og mangfold når de opererer i sine ulike nettverk og kulturelle kontekster i utlandet. Ofte inngår de i sammenhenger der kulturelt nybrottsarbeid finner sted, og kan bidra til å styrke disse plattformene.

I Regjeringens handlingsplan for eksport *For og med norsk næringsliv* står det at regjeringen vil «*videreføre og forsterke satsingen på kulturell og kreativ næring med et nytt oppdrag til Innovasjon Norge. Oppdraget skal inkludere mentortjenester.*» I budsjettforslaget står det at departementet vil prioritere tilskudd til søknadsbaserte ordninger og prosjektmidler forvaltet i NAA-nettverket. Her mener vi at departementet bør styrke NAA-organisasjonenes tilskudd til både til prosjekter og til de søkbare støtteordningene i 2021 på lik linje som de styrker Innovasjon Norge. NAA-organisasjonene innehar den nødvendige fagkompetansen og det internasjonale nettverket som skal til for å oppnå økt

internasjonalisering. Vi er rigget for å kunne iverksette treffsikre tiltak som er utviklet for våre respektive kunst og kulturfelt.

Basert på direkte dialog med feltene vet vi at det behovet for å jobbe med nettverksbygging er svært viktig for de ulike aktørene. Her vil NAA spille en nøkkelrolle. Med økte tilskudd til prosjekter kan vi gjennomføre flere aktiviteter som bidrar til å skape digitale møteplasser og flere promoterings og formidlingsprosjekter.

Samtlige NAA-organisasjoner administrerer støtteordninger på vegne av Utenriksdepartementet. Disse midlene bidrar til økt internasjonal tilstedeværelse av og etterspørsel etter kunst og kultur fra Norge. I tett dialog med departementet har NAA organisasjonene gjort midlertidige endringer i tilskuddsordningene for å møte utfordringer knyttet til koronapandemien. Vi ser allerede nå at behovet for støtte vil øke i 2021. De internasjonale prosjektene vil kreve høyere tilskuddssummer for å gjennomføres.

Nettverket Norwegian Arts Abroad (NAA) består av Design og Arkitektur Norge (DOGA), Music Norway, NORLA, Norwegian Crafts, Danse- og teatersentrum, Office for Contemporary Art Norway (OCA) og Norsk filminstitutt (NFI). Organisasjonene bidrar til internasjonalisering og eksport av kunst og kultur fra Norge gjennom kompetanse- og nettverkstiltak og tilskuddsordninger. Organisasjonene mottar driftstilskudd fra Kulturdepartementet, med unntak av DOGA som mottar driftstilskudd fra Nærings- og fiskeridepartementet. NAA-organisasjonene samarbeider tett med Utenriksdepartementet og norske utenriksstasjoner om prosjekter, internasjonalisering, og eksportfremstøt, samt forvalter tilskuddsordninger på vegne av departementet på hvert felt.